

Een allesomvattende aanpak voor infrastructuursectoren

AUTEUR Sander Lenferink

In 2008 kwam het rapport *Infrastructures - Time to invest* van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) uit. Het rapport verscheen aan de vooravond van de bankencrisis die inmiddels tot een globale economische crisis heeft geleid. Voordat de crisis uitbrak riepen de onderzoekers van het rapport al op tot meer investeringen in infrastructuur. Dit is interessant omdat deze strategie tegenwoordig ook vaak gepredikt wordt om de crisis te bestrijden. Het verslag is het resultaat van een onderzoek naar hoe lange termijn investeringen in infrastructuur gegarandeerd kunnen worden. Verschillende sectoren van infrastructuur worden behandeld: riolering, drinkwater, afval, dijken, wegen, spoorwegen, vliegvelden, elektriciteit, gas en elektronische communicatie. Hierbij zijn met name de veranderingen van de laatste jaren nader onderzocht. Bestuurlijke veranderingen hebben ervoor gezorgd dat veel van oudsher publieke taken en verantwoordelijkheden in private handen zijn gekomen. Dit heeft geleid tot een versplintering van verantwoordelijkheden en beslissingsniveaus. De verantwoordelijkheden over onderdelen van de infrastructuur zijn verdeeld over meerdere partijen. Deze afzonderlijke delen van de keten worden beheerd vanuit strategieën die gericht zijn op het maximaliseren van de efficiëntie. Daarnaast richten nieuwe (semi-) publieke organisaties met een winst oogmerk zich meer op het realiseren van korte termijn doelstellingen. Deze manier van denken brengt volgens de onderzoekers de staat van de netwerken van infrastructuur in gevaar. Innovatie, duurzaamheid, lange termijn beschikbaarheid en toegankelijkheid lijken naar de achtergrond te verdwijnen.

De nieuwe bestuurlijke contexten maken dat investeringen noodzakelijk zijn om de kwaliteit van de infrastructuur in de toekomst te kunnen borgen. Terecht stelt de WRR dat volledig terugdraaien van de marktwerking, zoals in het publieke debat vaak wordt geopperd, onmogelijk en onwenselijk is. Toch dient er iets te gebeuren om het functioneren van de verschillende sectoren te garanderen. De WRR schrijft daarom drie oplossingen voor: nieuwe rollen, nieuwe verbindingen en nieuwe 'checks and balances'. Deze voorstellen kunnen kort worden samengevat als het verbeteren van het toezicht op de infrastructuursectoren. De gehele infrastructuurketen moet in de gaten gehouden worden door een systeemcoördinator. En de versplinterde arena's moeten verbonden worden door gezamenlijke risicostrategieën met samenwerking tussen de toezichthouders. Daarnaast moet een nieuw stelsel politiek opportunisme uitsluiten en zo investeringen door de markt stimuleren.

De titel van het rapport wekt de suggestie dat het een allesomvattende aanpak voor de infrastructuursectoren omvat. Maar dit is niet het geval. Waarschijnlijk maken de grote verschillen tussen de onderzochte

sectoren dat een dergelijke concrete aanpak moeilijk geformuleerd kon worden. De infrastructuur van het afval en van de elektronische communicatie zijn bijvoorbeeld fysiek, economisch en sociaal totaal verschillend. Het verbinden van het concept 'regimeverandering' aan de problematiek in de infrastructuursectoren doet daardoor ietwat gekunsteld aan. De aanbevelingen van de WRR blijven daarom steken in algemeenheden. Het verbeteren van toezicht op de geprivatiseerde nutsbedrijven door systeemcoördinatoren roept bijvoorbeeld veel vragen op. De geschikte partij die de coördinatie zou kunnen uitvoeren en de bevoegdheden van de coördinator worden namelijk niet besproken.

Daarnaast roept de titel van het rapport op tot investeringen, maar onduidelijk blijft wat de omvang van deze investeringen zou moeten zijn. Nergens in het rapport worden concrete bedragen genoemd of aangegeven waarin precies geïnvesteerd zou moeten worden. Dit is een groot gemis, aangezien de discussie over investeringen op zowel de korte als de lange termijn door de crisis in een stroomversnelling is gekomen. Het rapport geeft een boeiend overzicht van verschillende infrastructuursectoren dat in het licht van de huidige economische crisis een interessante stand van zaken weergeeft. De aanbevelingen behoeven alleen wel verdere concrete uitwerking. En een andere titel was op zijn plaats geweest.

WRR [Scientific Council for Government Policy] (2008) - *Infrastructures: Time to invest*. Uitgeverij: Amsterdam University Press, Amsterdam/Den Haag
ISBN: 9789053566053

